

A keleti térségből nyugatra mennek

Kísérleti program a pályakezdők helyben tartására és vonzására

Régiókban a nagyobb városokban szívesen maradnak meg az emberek, a kis falvak azonban már rosszabb helyzetben vannak. Ott, ahol nincs iskola, és az orvos, a körjegyző és a pap is csak megszabott napokon érkezik, nehéz hosszú távra berendezkedni.

TUDÓSÍTÓINKTÓL

Szolnok jelentős középfokú oktatási központ, és ennek fontos szerepe van lakosságának megtartásában és a betelepülők vonzásában – mondta lapunknak Szoboszlai Zsolt szociológus, az MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézetének vezetője. Ugyanakkor hagyományosan „átutazóváros” is. Ez a tény különösen igaz az idetelepülő vagy az innen elvándorló értelmiségre. A vándorlás fő nyertese a főváros, de Szolnok is nyer az értelmiségi migrációval, hiszen a város értelmisége ilyen módon folyamatosan felfrissül az újonnan érkezőkkel. A 76 ezer lakosú település ugyanis ideiglenes vagy végleges célállomása a megyén belüli és azon kívüli kisebb városok, falvak fiatal és középkorú diplomásainak. Az értelmiségiek jórészt alföldi, keletről nyugatra irányuló vándorlás a szociológus tapasztalatai szerint folyamatos. A máshonnan érkezőket általában gyorsan befogadja a város, így lehetőségük nyílik a helyi munkahelyi és közéleti szerepvállalásra.

A Szolnokról történő elvándorlás főleg Budapestre irányul, a fiatalok esetében pedig a különböző egyetemi, főiskolai centrumok – Szeged, Debrecen, Pécs, Eger – a célterületek. A már diplomát szerzett ifjúság körében az utóbbi években értékelődött föl a külföldi képzés, nyelvtanulás, munkavállalás. Az elvándorlás leginkább azokra a leendő diplomásokra jellemző, akik olyan szakokat választanak, amelyek a városban, illetve a megyében nem szerezhetők meg. Ilyen

Szolnok
Szabolcsban
tizenöt
háziiorvosi
praxis
betöltetlen, pedig
néhol
berendezett
rendelő, lakás
és szolgálati autó
is várná őket.

A jó munkahely a legjobb megtartó erő

például az orvos, a jogász, a mérnök, az agrár vagy számos bölcsész szak. Egy 2000-ben végzett vizsgálat szerint a fiatal szolnoki diplomásokat a családon kívül elsősorban a civil szférával kialakított kapcsolatok képesek a városban tartani, illetve diplomaszerezés után visszavonzani.

A kimutatások szerint Hajdú-Bihar 82 településén általában stagnál a lakosság létszáma, kivételt néhány Debrecen közeli település jelent csak. Ezek népességét elsősorban azok növelik, akik a nagyváros nyüzsgését megunva kiköltöznek a csendesebb környező községekbe, ahol az ingatlanárak is jóval olcsóbbak. Néhány

település polgármesterét megkérdezve kiderült, alig van hely, ahol a munkához jutás lehetősége nagy számban vonzaná a letelepülni vágyókat, de ennek hiánya sem okoz tömeges elvándorlást az adott városból vagy községből.

A megye keleti részén, az úgynevezett Ligetalja térségéhez tartozó 4200 lakosú Nyírácsádon a rendszerváltás óta nem nagyon változott a népességszám annak ellenére, hogy a téli hónapokban a munkanélküliek aránya a húsz százalékot is meghaladja a településen. A Gúthi-erdő közelsége miatt legtöbbször különböző faipari üzemekben dolgoznak, ezenkívül

két építőipari vállalkozás foglalkoztatja még jelentős mértékben a lakosságot. Sokan a megyeszékhelyre járnak dolgozni, bár korántsem a rendszerváltás előtti arányban. Naponta ingáznak, mert nyírácsádi ingatlanukat nem tudják olyan áron értékesíteni, amiből megfelelő lakást vásárolhatnának Debrecenben. Katona Gyula polgármester szerint tovább nőne a település lakosságmegtartó képessége, ha korszerűsütnék a megyeszékhelyre vezető 48-as főutat, illetve lerövidülne a két település közti távolság, ha megépülne a Martinkát Nyírmártonfalvával összekötő út.

A 18 700 lakosú Hajdúnánás első embere, Éles András gyengének tartja a város megtartó képességét. Ezt elsősorban a munkahelyteremtés hiányával magyarázza, és példaként említi a településről tíz éve kivonult General Electric elhagyott telephelyét, amelyen 1800 embernek tudnának munkát adni. A Hajdú-Bihar északnyugati kapujának számító és három megye találkozásánál fekvő Pol-

gár esélyei tovább nőttek, amikor az M3-as autópálya elérte a várost. A település jobb elérhetősége megnyitja az utat a befektetők előtt, akik újabb munkahelyeket teremthetnek a polgáriaknak, illetve a környező falvak lakóinak. Jóllehet a sztrádától 200 méterre kezdődő öthektáros ipari parkban már minden készen áll a fogadásukra, Oláh József polgármester szerint még egy-két évet várni kell a fellendülésre. Az igazi fellendülést annak a bőrtönnnek a Polgárra kerülése jelentené, amely közel négyszáz új munkahelyet teremtene a térségben.

Nem könnyű feladat az sem, hogy Szabolcs-Szatmár-Beregbe csalják az értelmiségieket, szakembereket. A megyében nincs egyetem, így az érettségi után sok fiatal megy más városba tanulni, és közülük sokan ott is maradnak. A megyei önkormányzat ezért is indította el 2003-ban a pályakezdő diplomások elhelyezkedését segítő kísérleti programját. Ennek során száz fiatalnak önkormányzatoknál, illetve vállalkozásoknál teremtettek munkahelyet úgy, hogy két évig átvállalják a diplomások munkabéret és annak közterheit. A munkáltató cserébe további két évig vállalja a diplomás foglalkoztatását. A költségeket a szaktárca, a megyei fejlesztési tanács és a munkaügyi központ állja.

A megyében egyébként változatos a kép. Nyíregyháza meglehetősen vonzó a szakemberek számára, hiszen itt van az ország egyik legnagyobb főiskolája és kórháza is, jó hírű tudományos műhelyek működnek, nagy ipari üzemek is települtek ide. A városban pezsgő kulturális, művészeti és sportélet is zajlik.

A többi város már sokkal nehezebb helyzetben van. Bíró Miklós, Mátészalka polgármestere elmondta, hogy mára egy optomechanikai ipari klaszter jött létre a városban, amelynek többek között tagja a német Carl Zeiss, a japán Hoya helyi gyára, valamint több magyar vállalkozás is. Ezek a cégek bővítenék termelésüket, de a városban és a környéken nincs elég felsőfokú képzettségű műszaki szakember. Ezért a városi és a megyei önkormányzat támogatásával helyben akarnak optikai, mechanikai felsőfokú szakképzést beindítani. A város ingyen biztosít épületet az intézménynek, és a kezdés költségeihez is hozzájárulna.

A megyében tizenöt háziiorvosi praxis betöltetlen, pedig néhol berendezett rendelő, lakás és szolgálati autó is várná őket. A betöltetlen jegyzői állások száma tíz, miközben a megyeszékhelyen a pályakezdő jogászok közül többen nincs munkája.

■ **A DIPLOMÁSOK** jelenléte oly mértékben nőtt Szolnokon, hogy a 2001. évi népszámlálás szerint az alföldi városok között ezer lakosra számítva mind az érettségizettek, mind a diplomások számát tekintve Szeged után a második helyet foglalja el, megelőzve Debrecent és Nyíregyházát.